

господарства для України як промислово-аграрної країни, провідного експортера сільськогосподарської продукції. Незважаючи на високу рентабельність органічного виробництва, перспективи його ведення на території України за сучасних економічних умов, розвиток органічного сільського господарства відбувається надзвичайно повільно, навіть попри намагання держави підтримати цей сектор економіки шляхом подальшого розроблення та вдосконалення законодавчої та нормативно-правової бази, яка створила б умови для законодавчого визнання та захисту органічної продукції, формування національної системи сертифікації, державної підтримки та стимулювання розвитку органічного виробництва.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Про органічне виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини:

Закон України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/425-18>.

2. Грановська В.Г. Перспективи розвитку ринку органічної продукції в Україні. Економіка АПК. 2017. № 4. С. 31-40.

3. Милованов Є.В. Органічне сільське господарство: перспективи для України. Посібник українського хлібороба за 2009 р.: наук.-практ. зб. Ін-ту рослинництва ім. В.Я. Юр'єва. Харків, 2009. 257 с.

4. Органічне виробництво і продовольча безпека: матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Органічне виробництво і продовольча безпека». Житомир: Полісся, 2013. 492 с.

5. Органічне виробництво в Україні. URL: <http://minagro.gov.ua/node/23346>.

6. Огляд ринку. Органічна продукція. URL: <https://msb.aval.ua/news/?id=26062>.

7. Кузьменко О.Б. Органічне землеробство як фактор євроінтеграції України. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2013. № 3. С. 151-155.

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ІНСТИТУЦІОНАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ УКРАЇНИ

METHODOLOGICAL BASES OF INSTITUTIONAL MANAGEMENT OF LAND RESOURCES IN UKRAINE

У статті розглянуто методологію інституціонального управління земельними ресурсами за умов невизначеності ринку та наявності великої кількості земельних агентів. Формування нових або видозміна наявних інституцій у сфері земельних відносин спонукає до значного впливу на такий об'єкт управління, як земельні ресурси. Метою дослідження є аналіз методології управління земельними ресурсами на основі інституціонального підходу, який надає повну та достовірну інформацію про об'єкт управління та земельно-правові відносини, а також використовує для цього сукупність інших підходів загальної методології управління.

Ключові слова: методологія, інституція, управління, земельні ресурси, підхід.

В статье рассмотрена методология институционального управления земельными ресурсами в условиях неопределенности рынка и наличия большого количества земельных агентов. Формирование новых или видоизменение существующих институтов в сфере земельных отношений побуждает к значительному воздействию на такой объект управления, как земельные ресурсы. Целью исследования является ана-

лиз методологии управления земельными ресурсами на основе институционального подхода, который предоставляет полную и достоверную информацию об объекте управления и земельно-правовых отношениях, а также использует для этого совокупность других подходов общей методологии управления.

Ключевые слова: методология, организация, управление, земельные ресурсы, подходы.

The article examines the methodology of institutional management of land resources in the conditions of market uncertainty and the presence of a large number of land agents. The formation of new or modification of existing institutions in the sphere of land relations induces a significant impact on the management object – land resources. The objective of the research is the analysis the methodology of land administration based on the institutional approach, which provides complete and reliable information about the management object and land-legal relations and uses for this purpose a set of other approaches to the overall management methodology.

Key words: methodology, organization, management, land resources, approaches.

УДК 332.334.2

Гаража О.П.

к.е.н., доцент кафедри управління земельними ресурсами та кадастру Харківський національний аграрний університет імені В.В. Докучаєва

Постановка проблеми. Методологія управління є схемою управлінської діяльності, яка надає взаємопов'язані цілі, ресурси, способи досягнення наміченого результату. Визначальний вибір і використання способів і засобів надає домінуючий

компонент методології (підхід). Загальновідомими та вивченими різновидами підходів до управління земельними ресурсами є такі, як системний, програмно-цільовий, проектний, маркетинговий, інформаційний, кібернетичний, інтеграційний. За

Рис. 1. Структурно-логічна модель методології інституціонального управління земельними ресурсами

Джерело: розроблено автором

умов динамічної трансформації земельних відносин, закладених у земельній реформі, постійно виникають нові «правила гри» або видозмінюються наявні. Пояснення їм надає інституціональна теорія, тому більш детального розгляду вимагає інституціональний підхід до управління земельними ресурсами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання управління земельними ресурсами розглядали відомі вчені-землевпорядники, зокрема А.А. Варламов [1], А.М. Третяк [2], В.В. Горлачук [3], П.В. Кухтін [4], О.Б. Мезеніна [5], Л.Я. Новаковський [6]. Вони є прибічниками думки про те, що управління земельними ресурсами – це цілісна багатоелементна система. Проте методологія інституціонального управління залишається недостатньо вивченою.

Постановка завдання. Метою дослідження є аналіз методології інституціонального управління земельними ресурсами.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Методологія інституціонального управління земельними ресурсами – це вчення про організацію діяльності у земельній сфері країни через сукупність інституцій та інститутів. Предметом є процес організації діяльності через сукупність інститутів. Така методологія складається з методології наукової управлінської діяльності (пізнання земельних ресурсів), методології практичної управлінської діяльності (використання земельних ресурсів) на основі сформованих та функціонуючих інституцій та інститутів [7]. З цього випливає, що інституціональне управління земельними ресурсами – це діяльність інституту управління (як суб'єкта управління) щодо організації діяльності у земельній сфері країни (як об'єкта управління). В поняття «організувати діяльність» вкладається основний зміст зі впорядкування цілісної системи управління земельними ресурсами з логічною

та процесною структурою. Внутрішніми компонентами логічної структури є суб'єкт, об'єкт, предмет, форми, засоби, методи діяльності, її результат, а зовнішніми є ті, що характеризують її діяльність, тобто особливості, принципи, умови, норми. Еволюція культури організації діяльності на сучасному етапі створила проектно-технологічний тип, який складається з окремих завершених циклів (проектів), а саме фази проектування, технологічної фази та рефлексійної фази. Тлумачити «проект» можна, з одного боку, як нормативну модель системи управління земельними ресурсами, а з іншого боку, як зміну цієї системи за часових, ресурсних та організаційних обмежень (рис. 1).

Спираючись на вищевикладені положення, приходимо висновку, що методологія управління земельними ресурсами – це самостійний науковий напрям (табл. 1).

На сучасному етапі розвитку управлінської науки виділяють такі методичні підходи (у загальній кількості 14): комплексний, інтеграційний, маркетинговий, функціональний, динамічний, відтворювальний, процесний, нормативний, кількісний, адміністративний, поведінковий, ситуаційний, системний, програмно-цільовий. На нашу думку, потрібно додати дохідний, гармонізаційний, інституціональний, територіальний, галузевий, часовий, проектний, ринковий підходи. А. Файоль, що вважається розробником процесного підходу, зазначав, що «управляти означає передбачати і планувати, організувати, розпоряджатися, координувати і контролювати» [8].

Відомий теоретик інституціоналізму Р. Коуз висловлював думку про те, що «найбільш ефективними виявляються інститути, що обходяться суспільству дешевше; що мистецтво економічної політики є не чим іншим, як відбором найменш дорогих способів координації економічної діяльності», водночас «за умов наявності певних прав

власності виробництво неодмінно буде ефективним» [9]. Його думку підтримував Д. Норт, говорячи про те, що інститути є системою управління процесами для нагромадження капіталу (накопичення багатства) [10]. П.В. Разов стверджує, що інституціональний підхід орієнтований на пошук і вивчення базових суспільних структур, інституціональних матриць, стійких механізмів громадських зв'язків і тривалих культурних програм. Він дасть змогу не тільки виявити сутнісні характеристики процесів і явищ соціуму, але й визначити

механізми управління зазначеними процесами, позначивши напрями та методи коригування [11].

Здійснення управлінських рішень можливе за допомогою методів управління. У перекладі з грецької мови «метод» (від гр. “methodos”) трактується як спосіб досягнення будь-якої мети. Тоді метод управління – це сукупність способів впливу на керований об'єкт для досягнення поставлених цілей [12]. Методи впливають або на працівника, або на земельні ресурси, або на земельні відносини. А.А. Варламов стверджує, що метод управ-

Таблиця 1

Підходи до інституціонального управління земельними ресурсами

№	Назва підходу	Зміст
1	Комплексний	Взаємопов'язує залежні фактори зовнішнього і внутрішнього середовища організації (політичні, організаційні, технологічні, економічні, соціальні, екологічні, демографічні, психологічні, тощо). Він поділяється на два види, такі як комплексно-пошуковий (збереження стану об'єкта в майбутньому) та комплексно-цільовий (зміна стану об'єкта до бажаного в майбутньому).
2	Інтеграційний	Встановлення видів взаємозв'язків та їх посилення між: 1) елементами або підсистемами; 2) періодами життєвих циклів об'єкта; 3) горизонтальними рівнями; 4) вертикальними рівнями.
3	Маркетинговий	Спрямування рішень керуючого органу на потреби населення: 1) підвищення екологічно якісних показників земельних ресурсів; 2) максимізація природних ландшафтів за рахунок поліпшення якісних показників землі у виробництві; 3) скорочення землі в обробітку за рахунок НТП; 4) впровадження земельного менеджменту.
4	Функціональний	Потреби населення у землі зводяться до комплексу функцій, які необхідно виконати, щоб їх задовольнити. Для виконання функцій створюють об'єкти-аналоги, а також відбирають той, який є найменш витратним.
5	Динамічний	Об'єкт перебуває в інтенсивному русі, виявляються співвідпорядкованості, причинно-наслідкові зв'язки, аналізується минулий стан об'єкта (від 5 років), а також надається прогноз на майбутнє.
6	Відтворювальний	Спрямований на постійне відтворення земельних ресурсів з мінімізацією витрат на нього.
7	Процесний	Сукупність управлінських функцій, а саме управлінських процесів (планування, організація, мотивація, контроль) і сполучних процесів (процес комунікації, процес прийняття рішення).
8	Нормативний	Впровадження нормативів управління за всіма її підсистемами.
9	Кількісний	Якісні показники трансформуються у кількісні на основі оцінок експертів, методів математики та статистики, бальної системи, інженерних обчислень.
10	Адміністративний	Закріплення в нормативних актах обов'язків, прав, нормативів, тривалості, витрат тощо.
11	Поведінковий	Розкриття у свідомості працівника його потенційних можливостей, що підвищує ефективність його праці та системи загалом.
12	Ситуаційний	Конкретна ситуація (обставини у певний момент) потребує застосування певних методів управління. Спрямований на впровадження нових методів у конкретних ситуаціях з осмисленням їх ефективності.
13	Системний	Об'єкт є сукупністю елементів зі входом, зв'язком із зовнішнім середовищем, зворотним зв'язком, виходом.
14	Програмно-цільовий	Створення програм для досягнення цілей на основі необхідних ресурсів (узагальнена модель організації – дерево цілей).
15	Дохідний	Об'єкт розглядається як генеруючий дохід за мінімальних витрат.
16	Гармонізаційний	Передбачає ліквідацію невідповідності балансів і пропорцій; узгодження цілей, інтересів, дій; динамічне удосконалення об'єкта.
17	Інституціональний	Управлінські рішення приймаються за невірноваженості ситуацій або існування декількох точок рівноваги (не завжди неоптимальних).
18	Територіальний	Об'єкт структурується за територіальним розміщення і має певні межі.
19	Галузевий	Об'єкт структурується видами економічної діяльності.
20	Часовий	Об'єкт вивчається у часі, який показує динаміку його розвитку.
21	Проектний	Оцінює та визначає рівень зрілості органів управління на територіях.
22	Ринковий	Вивчаються корисність об'єкта на ринку, види використання за умов ринку.

Джерело: узагальнено автором на основі джерела [8]

ління – це система способів та прийомів впливу суб'єкта управління на об'єкт управління для досягнення певного результату [1]. Відповідно до основних функцій управління виділяють домінуючі групи методів управління, а саме економічні, адміністративні (організаційно-розпорядчі), соціально-психологічні, ідеологічні, технологічні та правові. Між ними існують тісні зв'язки, а кожний окремо взятий метод характеризується елементами заохочення та покарання. Наявна модель господарського механізму, прийнята у суспільстві, впливає на змістовність та вагомість серед методів управління.

Економічні методи формуються під впливом ринкових умов економіки та посідають головне місце в системі методів управління земельними ресурсами. Вони реалізують функцію планування та переплітаються з функціями мотивування та контролю. Складовими частинами економічних методів є стратегічне планування, тактичне планування та оперативне планування використання земельних ресурсів, економічне стимулювання, визначення втрат і збитків, система штрафів, техніко-економічне обґрунтування проектних та управлінських рішень, оцінка земель, іпотека, застава, інвестиції та плата за землю (оподаткування та орендна плата).

Адміністративні методи управління є засобами, які діють адміністративно на керовану підсистему та поділяються на такі дві групи: організаційно-розпорядчі та організаційно-стабілізуючі. Адміністративні методи впливають на підставі законів та нормативно-правової бази. Організаційно-стабілізуючі методи – це сукупність заходів організаційного та стабілізуючого систему управління спрямування. Вони показують статистику (врівноважений стан) управлінської системи. Організаційно-стабілізуючі методи складаються з методів організаційного регламентування, методів інструктування, методів організаційного нормування та методів організаційного проектування. Організаційно-розпорядчі методи впливають на узгодженість функціонування управлінського апарату, на забезпечення роботи системи управління до наявної режимності або трансформацію її у досконаліший стан. Організаційно-розпорядчі методи складаються з методів прямої вказівки, методів рекомендацій, методів контролю. Вони показують динаміку (розвиток) управлінської системи. Формами вираження організаційно-розпорядчих методів є наказ, угода в усній чи письмовій формі. Ці методи на підставі здібностей, кваліфікації та інтересів кожного працівника розставляють кадри на місця в організації.

Соціально-психологічні методи спрямовані на активізацію соціальної активності (ініціативності, творчої цілеспрямованості, самодисципліни) на основі законів психологічної діяльності. Соціальні методи впливають на роботу трудового колективу

загалом через свідомість і поведінку окремих працівників, спираючись на фактори їх робочих функцій (мотиви, ідеали, нахили, потреби, інтереси, цілі). Соціальні методи управління складаються з методів встановлення соціальних норм, методів соціального попередження, методів соціального регулювання, методів переходу ролей, методів управління групами, методів управління групами і процесами, методів управління соціально-масовими процесами. Психологічні методи впливають на психіку кожного працівника для узгодження його поведінки і стосунків у колективі з метою розбудови сприятливого моральної середовища. Це підвищує активність робітників. Психологічні методи складаються з методів розбудови колективу, методів гармонізації між робітниками, методів мотивації, методів кадрового професіоналізму, методів підвищення кваліфікації.

Правові методи означають встановлені державою правила поведінки. Вони складаються з методів правової регламентації (закони, постанови, накази, укази, інструкції, норми, правила тощо) і методів право-розпорядчих актів (призначення на посаду, затвердження проекту землеустрою щодо відведення тощо). Державні, відомчі та галузеві органи влади видають сукупність нормативно-правових актів, які управляють діяльністю землевпорядних підприємств та земельно-оціночних організацій. Керівництво землевпорядних підприємств (за наявності з профкомом) видає нормативні акти, які регулюють відносини всередині підприємства. Але вони перевіряються юридичним відділом щодо відповідності вимогам чинного законодавства.

Ідеологічні методи спрямовані на підтримання ідейної, політичної, патріотичної, культурної та освітньої свідомості робітників, виробку відповідальності та дисципліни в роботі. Ідеологічні методи складаються з методів пропаганди, методів патріотизму та методів агітації. Методи патріотичного виховання виховують певну громадянську позицію та громадську поведінку не тільки у колективі, але й у суспільстві загалом. До методів пропаганди відносять повідомлення на радіо і телебаченні, історичні нариси і фільми, плакати, листівки, афіші та книги.

Технологічні методи здійснюють управління шляхом застосування технологічних документів, які описують процес виконання роботи. Для завершення роботи працівник використовує інструкції з обладнання та оснащення, стандарти з переліком технологічних операцій та технологічні карти, вказівки з послідовністю процесу виробництва тощо. Технологічні методи складаються з методів використання техніки, методів програмного забезпечення, методів послідовності робочих дій, методів одержання інформації. Працівник використовує не тільки виробниче обладнання (комп'ютери,

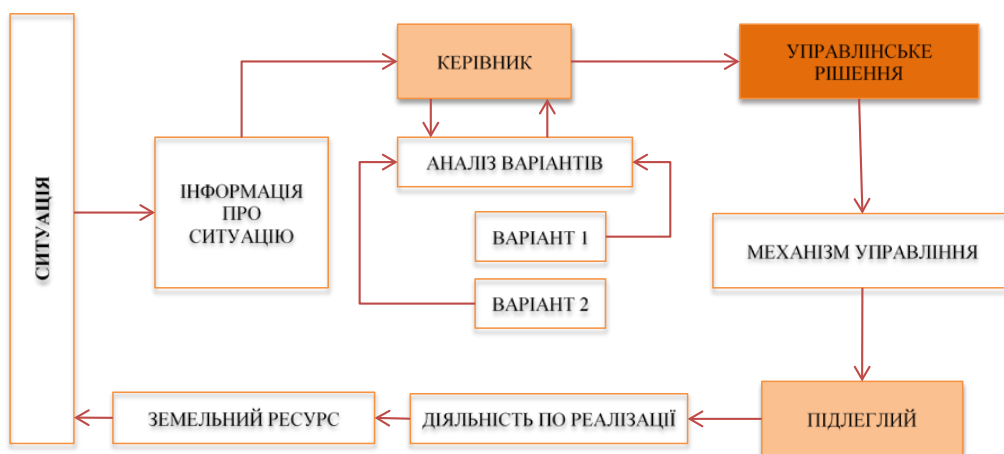

Рис. 2. Схема управлінського рішення в процесі управління земельним ресурсом

Джерело: розроблено автором

геодезичні прилади, обчислювальну техніку), але й програмне забезпечення (AutoCAD, ArcMap, ArcCatalog, ArcGlobe, ArcScene, ArcGIS), стандарти документації із землеустрою, транспортні засоби тощо.

Структура системи управління – це внутрішня будова системи за елементами та функціональними зв'язками між ними на різних рівнях відповідно до загальної мети. Складовими частинами структури є елементи, рівні та зв'язки. Елементи – це робітники, їх групи, підрозділи з визначеними відповідно до плану обов'язками та функціями. Рівні бувають однорівневими (горизонтальні зв'язки) і багаторівневими (вертикальні зв'язки). Горизонтальні зв'язки виникають між робітниками одного підрозділу. Вертикальні зв'язки – це підпорядковуючі зв'язки за рівнями.

З практичної точки зору управління – це прийняття рішень. В процесі управління керівник, ґрунтуючись на конкретній інформації про об'єкт управління, приймає управлінське рішення. Рішення має бути оптимальним та ефективним. Для цього керівник аналізує декілька варіантів управлінських рішень, їх наслідки та результати, а потім робить свій остаточний вибір. Керований об'єкт (людина) рішення керівника сприймає як частину ситуації. Підлеглий має свій ступінь активності, але вона спрямована на реалізацію прийнятого керівником управлінського рішення (рис. 2).

Управлінське рішення – це вибір реалізаційних методів керуючим суб'єктом щодо вирішення визначених задач в конкретній ситуації. В основу розробки управлінського рішення покладаються досвід керівника та об'єктивні закони. Вважаємо, що управлінське рішення врівноважує, з одного боку, потреби та інтереси суспільства в земельних ресурсах, а з іншого боку, його назрілі проблеми.

Висновки з проведеного дослідження. За сучасних умов постійної зміни земельних відносин найбільш повно та достовірно розкриває їх

сутність та дає змогу досліджувати взаємозв'язки мети, засобів, ресурсів і кінцевого результату управління інституціональна методологія. Аналіз показав, що її доробки є на рівні економіки та застосування у сфері земельних ресурсів досі залишаються недостатньо глибокими. Інституціональна методологія управління земельними ресурсами, досліджуючи виникнення, розвиток, трансформацію інституцій (нових та наявних), поєднує застосування інших підходів загальної методології управління (системний, маркетинговий, кібернетичний, інтеграційний тощо). В майбутньому інституціональна методологія управління земельними ресурсами повинна розвиватися як окремий напрям досліджень за умов невизначеності, яка характерна для ринку земель та значної кількості діючих земельних агентів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Варламов А.А. Земельний кадастр: в 6 т. Т. 2. Управление земельными ресурсами. Москва: Колос, 2004. 528 с.
2. Третяк А.М., Дорош О.С. Управление земельными ресурсами: навч. посібник. Вінниця: Нова Книга, 2006. 360 с.
3. Горлачук В.В., В'юн В.Г., Сохнич А.Я. Управление земельными ресурсами: навч. посібник / за ред. В.Г. В'юна. Николаїв: вид-во МФ НАУКМА, 2002. 316 с.
4. Управление земельными ресурсами: учеб. пособие / П.В. Кухтин, А.А. Левов, В.Ю. Морозов, А.В. Руднев, О.С. Семкина, Н.В. Хованова. 2-е изд. Санкт-Петербург: Питер, 2006. 448 с.
5. Мезенина О.Б., Лантинова А.В., Рассказова А.А. Управление земельными ресурсами России на современном этапе: методические указания. Екатеринбург: РИО УГЛТУ, 2012. 63 с.
6. Новаковський Л.Я., Шквир М.І. Регіональна земельна політика. Київ: Урожай, 2006. 136 с.
7. Сурмін Ю.П. Майстерня вченого: підручник для науковця. Київ: навчально-методичний центр

«Консорціум з удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2006. 302 с.

8. Fayol H. Administration industrielle et générale. Paris: Dunod et Pinat, 1917. 174 p.

9. Коуз Р. Фирма, рынок и право / пер. с англ. Б. Пинскера. Москва: Дело ЛТД, 1993. 192 с.

10. Норт Д. Институты, институциональные изменения и функционирование экономики / пер. с англ.

А.Н. Нестеренко; предисл. и науч. ред. Б.З. Мильнера. Москва: Фонд экон. книги «Начала», 1997. 180 с.

11. Разов П.В. Институциональный подход и возможности его применения в социологии управления. Армия и общество. № 4. С. 18-25.

12. Третяк А.М. Економіка землекористування та землепорядкування: навч. посібник. Київ: ТОВ ЦЗРУ, 2004. 542 с.

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ ЯК ЧИННИКА РОЗБУДОВИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

CONCEPTUAL APPROACHES TO THE DEFINITION OF EDUCATION AS A FACTOR IN THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL ECONOMY

У статті розглянуто ключові позиції концептуальних підходів до трактування освіти як визначального чинника розбудови національної економіки. Здійснено політекономічний аналіз категорій, досліджено роль освіти як продуктивного ресурсу в процесах формування та розвитку інтелектуального потенціалу національної економіки. Обґрунтовано важливість і необхідність державного регулювання розвитку освіти.

Ключові слова: освіта, знання, інформація, інформаційне суспільство, суспільство знань, національна економіка, економіка знань.

В статье рассмотрены ключевые позиции концептуальных подходов к толкованию образования как определяющего фактора развития национальной экономики. Осуществлен политэкономический анализ категорий, исследована роль образования как производительного ресурса в процессах формирования и развития интеллектуального

ного потенциала национальной экономики. Обоснованы важность и необходимость государственного регулирования развития образования.

Ключевые слова: образование, знания, информация, информационное общество, общество знаний, национальная экономика, экономика знаний.

In the article important questions of conceptual approaches to education interpretation as the defining factor of development of national economy are considered. The politic-economic analysis of the categories was carried out and the role of education as a productive resource in the processes of formation and development of the intellectual potential of the national economy was explored. Substantiated importance and necessity of state regulation of development of education.

Key words: education, knowledge, information, information society, knowledge society, national economy, knowledge economy.

УДК 330.34+316.42]:[37+001.101/102

Дроздовська Л.О.

аспірант кафедри менеджменту
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Постановка проблеми. Здатність засвоїти та практично застосовувати нові знання, впроваджувати нові техніки та технології визначає становище країни на світовому ринку. Сьогодні саме освіта і наука стають головними чинниками соціокультурної та соціально-економічної трансформації, а основні напрями модернізації національної економіки характеризуються переходом до економіки знань, у структурі якої переважає сфера інформації та стає більш вагомою роль освіти в нових галузях діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у теоретичне обґрунтування економічної природи людської праці та інтелекту, наукової думки, ділових циклів та інновацій здійснили Д. Белл, Дж. Бернал, В. Вернадський, Дж.К. Гелбрейт, Е. Тоффлер та інші вчені. Теоретико-методологічні засади розвитку інтелектуального потенціалу як головної продуктивної сили суспільства обґрунтовані у працях В. Базилевича, Г. Бекера, М. Блауга, О. Ковалюка, В. Левашова,

І. Мойсеєнко, В. Семиноженка та інших науковців. Проблеми розвитку освіти й науки та визначення їх впливу на формування економіки знань висвітлені в дослідженнях Є. Бєлозерцева, В. Волкової, І. Каленюк, І. Кіршина, О. Комарової, Б. Малицького, Г. Ханіна. Дослідженню ролі держави в розвитку та регулюванні економіки значну увагу приділили Л. Гринів, С. Злупко, І. Михасюк, Ю. Кіндзерський та інші вчені.

Постановка завдання. Метою дослідження є визначення освіти як визначального чинника розбудови національної економіки, стратегічним завданням якої є формування нового типу економіки, а саме економіки знань.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкурентоспроможність національної економіки не завжди визначається багатством на різні види ресурсів, часто важливу роль відіграє вміння ними керувати та грамотно користуватись. Багато успішних країн досягли економічної незалежності та стабільності, не маючи багатих природних